

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
5 Уж бр. 7/2023
04.12.2023. године
ул. Савска 17а
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Маријане Николић Милосављевић, председника већа, Милоша Лабудовића и Љиљане Вучинић, чланова већа, са судијским помоћником Катарином Радановић, као записничарем, одлучујући о жалби бирача Р.Д....., изјављеној дана 01.12.2023. године у 20,02 часова, против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-87-3/23 од 28.11.2023. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 04.12.2023. године у 12,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба **СЕ ОДБИЈА**.

Образложење

Ожалбеним решењем Градске изборне комисије 02 бр. 013-87-3/23 од 28.11.2023. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 28.11.2023. године у 20,06 часова, одбијен је као неоснован приговор бирача Р.Д. из Београда, поднет против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-87/2023 од 25.11.2023. године, којим је проглашена изборна листа “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”, поднета за изборе расписане за 17. децембар 2023. године, од стране “НОВЕ СТРАНКЕ”, те је одређено да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

У жалби поднетој Вишем суду у Београду, преко Градске изборне комисије, дана 01.12.2023. године у 20,02 часова, оспорена је законитост решења Градске изборне комисије којим је одбијен приговор и наведено је да се одлука заснива на погрешној примени материјалног права, затим да је погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, те је поновио наводе из приговора да су његови лични подаци злоупотребљени тако што су се без његове сагласности нашли у документацији коју је изборна листа

“СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић” поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на његово име и презиме и у списку бирача који су наводно подржали наведену листу, затим да је на основу члана 25 ЗЛИ, прописана обавеза ГИК да се стара о законитом спровођењу локалних избора, што укључује и старање о томе да изјаве бирача којима подржавају изборну листу, буду заиста дате од стране лица чији су лични подаци садржани у овереним изјавама. Истакао је да је ГИК, доносећи побијано решење, поступила супротно одредбама ЗЛИ и ЗУП, које се у складу са чланом 8 став 2 ЗЛИ примењују на одлучивање по приговорима, што подразумева и начело истине из члана 10 ЗУП, према коме је орган дужан да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у управној ствари, док у ожалбеном решењу нема никакве назнаке да је ГИК употребила иједно доказно средство предвиђено у ЗУП осим увида у документацију наведене изборне листе. Даље је навео да није једини који је указао на злоупотребу личних података због чега сматра да би требало да ГИК детаљније преиспита поднету документацију у складу са својим законским овлашћењима и обавезама, те да се правна ваљаност изјаве не може тумачити искључиво у формалном смислу, како то чини ГИК, имајући у виду да је основни елемент изјаве бирача слободно изражена воља да подржи одређену изборну листу, што у конкретном случају не постоји. Навео је и да је остало нејасно из којих разлога се ГИК није обратила у складу са чланом 10 став 6 у вези са чланом 25 став 1 тачка 1 ЗЛИ, општинској управи где је оверена писана изјава која гласи на његово име, а чију валдиност је оспорио, ради провере информације да ли су у књизи овере те управе уписане овере изјава бирача о подршци спорним изборним листама, међу њима и његова наводна изјава, а уколико јесу, који је број тих изјава и под којим бројевима су уписане у књигама овере, као и да ли се у тој управи налазе примерци оверених изјава бирача датих наведеној изборној листи, док га у образложењу побијаног решења ГИК упућује на покретање парничног и кривичног поступка, не признајући било какав значај у изборном поступку његовој тврдњи да је изјава о подршци изборној листи фалсификована, те је истакао да треба узети у обзир и релевантну праксу РИК с обзиром да се истовремено одржавају и парламентарни избори. Предложио је да Виши суд у Београду на основу члана 87 Закона о локалним изборима, донесе решење којим ће поништити ожалбено решење, те усвојити приговор и поништити решење Градске изборне комисије 02 број 013-87/2023 од 25.11.2023. године којим је проглашена изборна листа број 11. под називом “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић” и одбити проглашење изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”, коју је за изборе за одборнике Скушштине града Београда расписане за 17. децембар 2023. године, поднела “НОВА СТРАНКА” 25. новембра 2023. године.

Градска изборна комисија је дана 02.12.2023. године, у 16:20 часова, доставила Вишем суду у Београду жалбу бирача Р.Д., са списима предмета и одговором на жалбу.

У одговору на жалбу Градске изборне комисије 02 бр. 013-87-9/2023 од 02.12.2023. године је наведено да Градска изборна комисија оспорава жалбене наводе у целисти и сматра да је решење 02 бр. 013-87-3/23 од 28.11.2023. године законито, те да у свему остају код навода из образложења ожалбеног решења. Наведено је и да Градска

изборна комисија нема овлашћења, нити могућности да утврђује веродостојност потписа, већ се ти потписи сматрају валидним уколико су оверени у складу са законом, као и да се утврђивање истинитости, односно неистинитости неке исправе може захтевати тужбом у парничном поступку, а да се постојање кривичног дела утврђује у кривичном поступку, те да то питање не може бити предмет разматрања и утврђивања у изборном поступку. Истакнуто је да Градска изборна комисија не може утврђивати да ли су лица заиста потписала изјаве и да је овера уведена од стране надлежних оверитеља који су гарант истинитости оверене изјаве, те се мора имати поверење у веродостојност оверене јавне исправе, а другачије тумачење би било супротно природи поступка кандидовања на изборима, због чега се свака оверена јавна исправа сматра веродостојном, док се у законом прописаном поступку не докаже супротно. У погледу жалбених навода да нема никакве назнаке да приликом утврђивања чињеничног стања Градска изборна комисија није употребила ниједно доказно средство предвиђено Законом о општем управном поступку, наведено је да Закон о локалним изборима прописује сходну, а не супсидијарну примену Закона о општем управном поступку, што значи да се исти у поступку по приговору примењује у мери и на начин који је примерен изборном поступку, узимајући ту у обзир и рокове за поступање, одлучивање и објављивање одлуке по приговорима. Указано је и да су чланом 76, 77 и 78 Закона о избору народних посланика прописани услови под којима се решењем може одбацивати изборна листа, одбити проглашење изборне листе или наложити подносиоцу да отклони недостатке који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, а у конкретном случају ниједан од тих правних основа у односу на проглашену изборну листу није постојао, већ су се, у складу са наведеним искључиво стекли услови за њено проглашење. Истакнуто је да би се цео изборни поступак и изборни систем довео у питање, уколико би се прихватили такви наводи, чиме би био учињен озбиљан правни преседан, као и да Градска изборна комисија приликом проглашења предметне изборне листе ничим није повредила закон на штету жалиоца. Предложено је да суд одбије жалбу као неосновану, с обзиром на то да је решење Градске изборне комисије 02 Број: 013-87-3/23 од 28.11.2023. године, у потпуности законито.

Испитујући законитост оспореног решења, на основу овлашћења из члана 86 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) Виши суд у Београду је нашао да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је оценом жалбених навода, одговора на жалбу и списка предмета нашао да жалба није основана.

Оспоравајући правилност и законитост побијаног решења, бирач Р.Д. у жалби наводи да Градска изборна комисија није могла да прогласи изборну листу “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”, с обзиром на то да су његови лични подаци злоупотребљени, те да су се без његове сагласности нашли у документацији коју је наведена изборна листа поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на његово име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали предметну листу, а које наводе је истакао и у приговору изјављеном на решење Градске изборне комисије 02 број: 013-87/2023 од 25.11.2023. године.

Међутим, према оцени суда, изнети жалбени наводи не доводе у питање правилност одлуке Градске изборне комисије, којом је као неоснован одбијен приговор бирача Р.Д., поднет против решења исте комисије о проглашењу изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”.

Наиме, одредбом члана 76 став 1 Закона о избору народних посланика, а на чију сходну примену упућује члан 8 став 1 Закона о локалним изборима, прописано је да неблаговремено поднету изборну листу, неуредну изборну листу и изборну листу коју је поднело лице које по закону није овлашћено да предлаже кандидате за народне посланике Републичка изборна комисија одбацује решењем, док је ставом 2 прописано да се неуредном изборном листом сматра списак кандидата за народне посланике који није поднет на прописаном обрасцу или који не садржи назив изборне листе или назив подносиоца изборне листе или прописане податке о кандидатима за народне посланике.

Чланом 77 истог закона је прописано да Републичка изборна комисија решењем одбија да прогласи изборну листу ако је за народног посланика предложено лице које нема изборно право, које је кандидат за народног посланика на раније проглашеној изборној листи, или које је носилац раније проглашене изборне листе, ако нису поштована законска правила о заступљености полова на изборној листи и ако назив подносиоца изборне листе и назив изборне листе нису одређени у складу са законом.

Према стању у списима и разлозима образложења оспореног решења произилази да је у поступку разматрања изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”, утврђено да је изборну листу поднео Владимир Ковачевић, лице овлашћено за подношење изборне листе, да изборна листа испуњава услове из члана 41 Закона о локалним изборима у погледу заступљености мање заступљеног пола на изборној листи, као и то да је уз изборну листу приложена сва законом прописана документација и да је правно ваљана, да је уз изборну листу достављена изјава о намери коришћења средстава из јавних избора за покриће трошкова изборне камање, као и списак бирача који подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 4/23, у електронском облику у који је уписано 3.684 бирача, да је пребројавањем достављених изјава бирача да подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 3/23, утврђено да је достављено 3.684 изјава, од којих је за 68 утврђено да нису правно ваљане, па су изузете, те да је из списка бирача из кога су изузети бирачи чије изјаве нису правно ваљане, укупан број бирача 3.616, а након провере бирача у бирачком списку, укупан број прихваћених и необрађених бирача је 3.609, одбијених бирача је 7 (бирач је подржао другу изборну листу и има пребивалиште на територији друге ЈЛС), те да је у складу са одредбом члана 43 став 1 тачка 7 Закона о локалним изборима за проглашење изборне листе потребно 3.000 потписа бирача који подржавају изборну листу, те да је Градска изборна комисија узела у обзир само онај број писмених изјава који је био потребан за проглашење изборне листе, након чега је нашла да су испуњени законом прописани услови у погледу потребног броја изјава бирача који подржавају изборну листу, за проглашење изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”, за изборе за одборнике Скупштине града Београда, расписане за 17. децембар 2023. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, а полазећи од цитираних законских одредби које ближе регулишу разлоге за одбачај изборне листе, односно разлоге за одбијање проглашења изборне листе, према оцени суда, а како је то правилно закључила ГИК доносећи побијано решење, наводи бирача Р.Д. да је неко незаконито прибавио и употребио његове личне податке и навео их у изјави подршке предметној изборној листи, сами по себи, не представљају законски основ за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, а уз коју листу је, како је то током поступка утврђено, достављен довољан број правно ваљаних писмених изјава, оверених од стране за то надлежних органа, односно ималаца јавних овлашћења.

При томе, узимајући у обзир чињеницу да је у конкретном случају од стране Градске изборне комисије, са списка бирача који подржавају наведену изборну листу, прихваћено укупно 3.609 бирача, док је за проглашење изборне листе, потребно да исту својим потписом подржи 3.000 бирача, а да је у оквиру законом прописаног рока за подношење приговора, против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-87/2023 од 25.11.2023. године којим је проглашена листа “СРБИЈА НА ЗАПАДУ – Зоран Вулетић – Немања Милошевић – ДА СЕ СТРУКА ПИТА – Владимир Ковачевић”, поднето само четири приговора, а што је утврђено увидом у Регистар приговора Републичке изборне комисије, то према оцени суда, околност да четворо од укупно прихваћених 3.609 бирача са списка, оспорава валидност датог потписа, не доводи у питање постојање довољног броја потписа за проглашење изборне листе у конкретном случају.

Такође, како се околности на које се у жалби указује, не могу подвести ни под један од таксативно прописаних разлога за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, па самим тим ни довести у питање правилност и законитост побијаног решења Градске изборне комисије, према оцени суда, бирач Р.Д., може искористити друге механизме правне заштите уколико сматра да су његови лични подаци злоупотребљени, а како је то уосталом правилно закључила и Градска изборна комисија, доносећи побијано решење.

Одредбом члана 8 став 3 Закона о локалним изборима прописана је сходна примена Закона о управним споровима. Сходна примена одредаба закона подразумева само примену одредаба тог закона које одговарају природи правне ствари о којој се одлучује и природи самог поступка. У конкретном случају ради се о изборном поступку који је по закону хитан и у том поступку предмет одлучивања о изборним стварима не омогућава сходну примену закона у делу који се односи на одржавање јавне расправе узимајући у обзир рокове за поступање и одлучивање суда по жалби на решење изборне комисије, а у смислу члана 86 Закона о локалним изборима.

Приликом доношења ове одлуке, суд је имао у виду и друге наводе који су изнети у жалби, али је с обзиром на изнете разлоге и правно становиште суда, нашао да немају карактер одлучујућих околности за евентуално другачије пресуђење.

Имајући у виду напред наведено, суд је на основу члана 40 став 1 и 2 Закона о управним споровима, а сходно члану 8 Закона о локалним изборима, донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

РЕШЕНО У ВИШЕМ СУДУ У БЕОГРАДУ
Дана 04.12.2023. године у 12,00 часова, 5 Уж. 7/23

Записничар
Катарина Радановић с.р.

Председник већа – судија
Маријана Николић Милосављевић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Обрадовић